

THE

Gökçe

Fine

PRINT

Ekim 2022

107

İNTERNET DÜNYASINDA ÖNEMLİ DEĞİŞİKLİKLER: DEZENFORMASYON KANUNU

Tüketici Hakem
Heyetleri
Yönetmeliği Değişti

Ödemeler Alanında
Sunulan İş
Modellerine Dair
Rehber Yayınlandı

AB Konseyi'nden
Yeni Regülasyon:
MiCA Onaylandı

İnternet Dünyasında Önemli Değişiklikler: Dezenformasyon Kanunu

Kamuoyunda “*Dezenformasyon Yasası*” adıyla anılan Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (**Torba Kanun**) 18 Ekim 2022 tarihli Resmî Gazete’de yayımlandı. Torba Kanun; Basın Kanunu, Türk Ceza Kanunu ve İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İlenen Suçlar Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun başta olmak birçok mevzuatta önemli değişiklikler getiriyor. Sizler için başlıca değişiklikleri aşağıda özetledik.

(i) Halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma suçu. Torba Kanun ile Türk Ceza Kanunu’na 217/A maddesi eklenerek; sırf halk arasında endişe, korku veya panik yaratmak saikiyle, ülkenin iç ve dış güvenliği, kamu düzeni ve genel sağlığı ile ilgili gerçeğe aykırı bir bilgiyi, kamu barışını bozmaya elverişli şekilde alenen yayan kimsenin, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılacağı düzenlendi.

Önemli bir nokta olarak, kasten işlenebilen bu suçun oluşması için failde halk arasında endişe, korku veya panik yaratmak saikinin bulunması arandığından bu suç “özel kastla” işlenebilen bir suç. Özel kast, genel kasta nazaran daha özel bir şuurun (bilincin) arandığı daha yoğun bir kasıt türü. Madde gerekçesinde de bilhassa, özel saiklerle oluşturulup organize bir biçimde yayılan içeriklerin veya bot hesaplar aracılığıyla yapılan paylaşımların, internet ortamındaki dezenformasyonu hızlı bir biçimde artırdığı ifade edilerek ve suçun bu nedenle eklendiği açıklanıyor. Öte yandan, suçun oluşması bakımından aranan “ülkenin iç ve dış güvenliği, kamu düzeni ve genel sağlığı ile ilgili gerçeğe aykırı bilgi” şartının soyut sınırlar taşıması sebebiyle uygulamada belirsizlikler yaratabileceğini not düşmek gerekir.

(ii) İnternet haber sitelerinin süreli yayın kapsamına alınması. Torba Kanun’dan önce internet haber siteleri Basın Kanunu kapsamında olmadığından, internetteki haber içeriklerine Basın Kanunu hükümleri uygulanmayacağı itirazında bulunuyordu. Torba Kanun ile açıkça internet haber sitelerinin süreli yayın kapsamında olduğu düzenlendi. Basın kartına ilişkin yapılan pek çok düzenleme ile birlikte ayrıca internet haber siteleri;

- Kullanıcıların ana sayfadan doğrudan ulaşabileceği şekilde iletişim bilgilerinin bulundurulmasından;
- İçeriğin ilk kez sunulduğu tarih ile güncelleme tarihlerinin de içerik üzerinde belirtilmesinden;
- Yayınlanan içeriklerin Cumhuriyet Başsavcılığına teslim edilmek üzere 2 yıl süre ile saklanmasından;
- Erişimin engellenmesi veya içeriğin çıkarılması kararlarının uygulanması veya içeriğin internet haber sitesi tarafından kaldırılması sonucunda içeriğin çıkarıldığı hallerde düzeltme ve cevap metninin ana sayfada 1 hafta süre ile yayımlanmasından sorumlu tutuldu.

İnternet haber sitelerine Basın Kanunu’nda öngörülen yükümlülüklerini yerine getirmek için 3 ay süre tanınıyor. Ayrıca, internet haber sitelerinde yayımlanan resmî ilan ve reklamlara ilişkin altı ay içinde yönetmelikle düzenleme yapma konusunda Basın İlan Kurumu’na yetki veriliyor.

(iii) İçeriğin çıkarılması ve erişimin engellenmesi kararlarına ilişkin değişiklikler. İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi Ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlar Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun'da internet ortamında yer alan ve katalog olarak sayılan belli suçları oluşturduğu hususunda yeterli şüphe sebebi olan içeriklerle ilgili olarak içeriğin çıkarılmasına ve/veya erişimin engellenmesine karar verileceği düzenmiş durumda. Önemli bir husus olarak, Torba Kanun ile sayılan bu katalog suçlar arasına Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Kanunu'nun 27. maddesinde yer alan suçlar da eklendi.

Ayrıca, Torba Kanun'dan önce Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun **(BTK)** içeriğin çıkarılması veya erişimin engellemesi kararı verilebileceği haller katalog suçlar ile içerik veya yer sağlayıcısının yurt içi veya yurt dışında bulunmasına göre sınırlandırılmışken; Torba Kanun ile bu sınır da ortadan kaldırıldı. BTK, erişim sağlayıcısının nerede olduğuna bakmaksızın tüm katalog suçlar bakımından erişimin engellenmesine veya içeriğin çıkarılmasına resen karar verebilecek.

(iv) Sosyal ağ sağlayıcılara ek yükümlülükler getirilmesi. Torba Kanun'da güvenli internet ortamını sağlamaya yönelik sosyal ağ sağlayıcılar için ek yükümlülükler ve sorumluluklar öngörülüyor. Özellikle kapsamı geniş bir raporlama yükümlülüğü getirilmesi önemli. Değinilmesi gereken diğer değişiklikler ise aşağıda gibi:

- Sosyal ağ sağlayıcılar, başlık etiketleri ve öne çıkarılan içeriklerin uyarı yöntemiyle kaldırılması için BTK ile iş birliği içinde etkin bir başvuru mekanizması kuracak. Sosyal ağ sağlayıcı, başlık etiketleri veya öne çıkarılan içerikler aracılığıyla ortam sağladığı başkasına ait yayın yoluyla işlenen suçtan, kendisine hukuka aykırı içeriğin bildirilmiş ve buna rağmen içeriğin bildiriminden itibaren derhal ve en geç dört saat içinde kaldırılmamış olması durumunda söz konusu içerikten doğrudan sorumlu olacak.
- Sosyal ağ sağlayıcılar belirli suçlara konu internet içeriklerini oluşturan failere ulaşmak için gerekli olan bilgileri talep üzerine adli mercilere verecek. Aksi halde yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcıların internet trafiği bant genişliği yüzde doksan oranında daraltılabilecek.
- BTK tarafından verilen içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararının gereğini yerine getirmeyen sosyal ağ sağlayıcılar için Türkiye'de mukim vergi mükelleflerinin bu sosyal ağ sağlayıcılara reklam vermesinin yasaklanmasına karar verilebilecek.

(v) Şebekeler üstü hizmetlerin tanımlanarak buna ilişkin düzenlemeler yapılması. Şebekeler üstü hizmet Torba Kanun'da, internet erişimine sahip abone ve kullanıcılara, işletmecilerden veya sağlanan internet hizmetinden bağımsız olarak kamuya açık bir yazılım vasıtasıyla sunulan; sesli, yazılı, görsel iletişim kapsamındaki kişiler arası elektronik haberleşme hizmeti olarak tanımlanmış durumda.

Torba Kanun kapsamda, şebekeler üstü hizmet sağlayıcıların Türkiye'de anonim veya limited şirket statüsünde tam yetkili temsilci bulundurmaları gerektiği düzenleniyor. BTK tarafından belirlenen yükümlülüklerle uymayan şebekeler üstü hizmet sağlayıcılara 1 milyon Türk lirasından 30 milyon Türk lirasına kadar idari para cezası verilebilecek. Buna rağmen aykırılık devam ederse belirtilen şartlar altında hizmet sağlayıcıların internet trafik bant genişliğinin yüzde doksan beşe kadar daraltılması veya erişimin engellenmesine de karar verilebilecek.

Sonuç olarak; Torba Kanun internet ortamında faaliyet gösteren birçok aktörün sorumluluklarını belirlemeye yönelik önemli değişiklikler getiriyor. Torba Kanun'un gerekçesinde bu değişikliklerin sebebi olarak dijital dünyanın bireyler üzerindeki etkisinin günden güne artmasına rağmen mevcut mevzuatın bireylerin temel hak ve özgürlüklerini korumak bakımından etkili mekanizmalardan yoksun olması gösteriliyor. Kamuoyunda geniş yankı uyandıran Torba Kanun'un yargı mercileri tarafından nasıl uygulanacağı ve yaratacağı etkiler ise merak konusu.

Torba Kanun'un tamamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Tüketici Hakem Heyetleri Yönetmeliği Değişti

Yeni Tüketici Hakem Heyetleri Yönetmeliği (**Yönetmelik**) 21 Eylül 2022 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlandı. Söz konusu Yönetmelik ile; bu tarihe kadar yürürlükte olan 27 Kasım 2014 tarihli Tüketici Hakem Heyetleri Yönetmeliği (**Mülga Yönetmelik**) yürürlükten kaldırıldı.

Yönetmelik'le birlikte tüketici hakem heyetlerinin işleyişi, organizasyonu, tüketicilerin hakları ve başvuru süreci gibi pek çok hususta değişiklik yapıldı. Yönetmelik'te yapılan başlıca değişiklikleri aşağıda derledik:

- İl-ilçe hakem heyetlerine başvuru için Mülga Yönetmelik'te belirlenmiş 10.280 TL ve 15.430 TL'lik parasal sınırlar değiştirildi. Değişikliklerle birlikte artık il veya ilçe hakem heyeti ayrımı yapılmaksızın **30.000 TL**'nin altında kalan uyuşmazlıklarda tüketici hakem heyetlerine başvurulması zorunlu tutuldu. Başvurular için, başvuru tarihindeki parasal sınırlar dikkate alınacak.
- Mülga Yönetmelik'teki düzenlemelere paralel olarak; tüketici hakem heyetlerine başvuru, tüketicinin yerleşim yerindeki veya tüketici işleminin yapıldığı yerdeki tüketici hakem heyetine yapılacak. Ancak ilgili yerlerde hakem heyetleri bulunmuyorsa, Ticaret Bakanlığı tarafından belirlenecek yetkili hakem heyetine gönderilmek üzere o ilçe kaymakamlığına da başvurabilme imkânı getirildi.
- 1 Ocak 2023'ten itibaren yürürlüğe girecek şekilde; taraflardan her birinin nihaî kararın tebliğinden itibaren on beş gün içinde, ilk başvurusunda talep edilmiş olup da ancak tüketici hakem heyetince karara bağlanmayan hususlara yönelik olarak, kararın tamamlanmasını talep etme hakkı olacak.
- Konusu, sebebi ve tarafları aynı olan uyuşmazlık ile ilgili olarak birden çok tüketici hakem heyetine veya aynı tüketici hakem heyetine birden fazla başvuruda bulunulamayacağı, bulunulması halinde tüketici hakem heyetinin resen ya da taraflardan birinin itirazı üzerine derdestliği her zaman dikkate alacağı düzenlendi.
- Mülga Yönetmelik'te tüketici hakem heyetine yapılan başvurulara dair altı aylık karara bağlama süresi, Yönetmelik'le **dokuz aya** çıkarıldı.

- Tüketici hakem heyeti kararlarına karşı tebliğ tarihinden itibaren **on beş gün** içerisinde itiraz edilebilecek. İtiraz, tüketicilerin yerleşim yerinin bulunduğu yer mahkemesi veya hakem heyetinin bulunduğu yer mahkemesine yapılabilecek.

Yönetmelik, 1 Ocak 2023'te yürürlüğe girecek bazı hükümleri dışında; diğer hükümleriyle 1 Ekim 2022'de yürürlüğe girdi.

Yönetmelik'in tam metnine [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Ödemeler Alanında Sunulan İş Modellerine Dair Rehber Yayımlandı

Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası (**TCMB**) tarafından "Ödemeler Alanında Sunulan İş Modellerinin Ödeme Hizmeti Türleri ile İlişkilendirilmesine İlişkin Rehber" (**Rehber**) yayımlandı. Rehber ile; Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun (**Kanun**) ve ikincil mevzuatta düzenlenen ödeme hizmetleriyle sektörel uygulamalar arasında yeknesaklık sağlanması amaçlanıyor.

Rehber'de, Kanun'da tanımlanan ödeme hizmetleri ve elektronik para ihracı faaliyetlerinin uygulamada hangi faaliyetleri kapsadığına ilişkin TCMB'nin değerlendirmelerine yer verildi. Mevcut sektörel uygulamaları da göz önünde bulunduran bu değerlendirmeler, sektörel aktörlerin faaliyetlerinin Kanun kapsamında olup olmadığını tespit etmesine yardımcı olacak nitelikte.

Ayrıca, aşağıda yer verilen iş modellerinin ve bu iş modelleri bünyesindeki farklı uygulamaların Kanun nezdinde hukuki statüleri, ilişkilendirildikleri ödeme hizmetleri ve Kanun kapsamında alınması gereken izinlere ilişkin bilgilere de Rehber'de yer verildi:

- Ödeme hesabı işletimi
- Para transferi
- Sanal POS
- Fiziki POS
- Elektronik para (ön ödemeli kart) ihraç ve kabulü
- Dijital cüzdan
- Mobil ödeme
- Mobil ödemelere aracılık

Rehber, ödeme hizmet sağlayıcılarının sundukları hizmetlerin/iş modellerinin Kanun kapsamından nasıl değerlendirileceğine ve hangi yetkilendirmelere tabi olacağına ilişkin yol gösterici bilgiler içeriyor. Bu kapsamda ödeme/elektronik para hizmeti sunan veya sunacak tüm kişilerin Rehber kapsamında statülerini değerlendirerek Kanun ve ikincil mevzuata uyumluluklarını sağlaması gerekiyor.

Rehber'in tam metnine [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

AB Konseyi'nden Yeni Regülasyon: MiCA Onaylandı

Kripto Varlık Piyasaları Düzenleme Tasarısı (The Markets in Crypto Assets Regulation Bill, **MiCA**) bakımından yasallaşmaya yönelik son adımlar atıldı. 5 Ekim 2022 tarihinde paylaşılan belge uyarınca, Avrupa Konseyi Daimî Temsilciler Komitesi MiCA metnini onayladı. Avrupa Parlamentosu da metni kabul ederse MiCA'nın 2023'ün ilk çeyreğinde yürürlüğe girmesi bekleniyor.

Avrupa Birliği'nin (**AB**) MiCA'yı tasarlamasındaki ana amacı teknolojik gelişmelerin teşvik edilmesi. Bununla birlikte finansal istikrar, şeffaflık, denetim, enerji kullanımı, tüketicilerin korunması ve kripto varlıkların halka arzını düzenlemek suretiyle piyasa bütünlüğünün ve finansal istikrarının sağlanması da amaçlanmakta.

MiCA'da piyasaya yönelik manipülasyon içeren eylemlerin, kara para aklamanın, terör finansmanının ve diğer benzeri suç içerikli faaliyetlerin önlenmesine yönelik düzenlemelere yer verilmiştir. Aynı zamanda kripto cüzdanları ve borsalar için bir lisans düzenlemesi getirilmiş ve yatırımcının korunması açısından Terra benzeri stabil kripto paralar (stablecoin) için bir rezerv belirtilmesi zorunlu tutulmuştur. Ancak Non Fungible Tokenlar (NFT) açısından MiCA'da henüz açık bir düzenlemeye yer verilmemiştir, kıyasen uygulanabilecek hususlara dair ise tartışmalar yaşanmaya başlamıştır.

İlgili regülasyon, AB içerisinde kripto varlıkların ihracı, halka arzı ve ticareti ile uğraşan veya kripto varlıklara yönelik hizmet veren gerçek ve tüzel kişiler ile diğer teşebbüsler için geçerli olacaktır.

AB Parlamentosu'ndan MiCA'ya onay çıkması durumunda, bütün AB ülkelerinde uygulama kanunlarına gerek olmaksızın yürürlüğe girmesi beklenmektedir.

Tasarı'nın tam metnine [buradan](#) ulaşabilirsiniz (*yalnızca İngilizcesi mevcut*).

Teori değil. Cevap.

Gökçe Avukatlık Ortaklığı

Editörler:

Prof. Dr. Ali Paslı
ali.pasli@gokce.av.tr

Dr. Mehmet Bedii Kaya
bedii.kaya@gokce.av.tr

Elif Aksöz
elif.aksoz@gokce.av.tr

Yağmur Yollu
yagmur.yollu@gokce.av.tr

Hakkımızda

Gökçe Avukatlık Ortaklığı birleşme ve devralma, iş ortaklığı, özel sermaye ve ortak girişim işlemleri, bankacılık ve finans, sermaye piyasaları, sigortacılık, teknoloji, medya, telekom ve internet, e-ticaret, veri koruma, fikri mülkiyet, regülasyon, ticari alacak takipleri, gayrimenkul ve ticari dava alanlarını içeren geniş bir yelpazede hukuki hizmetler sunan İstanbul'da bulunan bir hukuk bürosudur. Hukuki personel ve uzmanlığımız hakkında daha fazla bilgi için www.gokce.av.tr adresinden web sitemizi ziyaret edebilirsiniz.

Lütfen bizimle iletişime geçin

info@gokce.av.tr

0 212 352 88 33

The Fine Print yalnızca genel bilgilendirme amacıyla hazırlanıp yayınlanmakta olup hukuki tavsiye içermemekte ya da avukat-müvekkil ilişkisi oluşturmamaktadır. Daha fazla bilgi almak istiyorsanız lütfen Gökçe Avukatlık Ortaklığı ile irtibata geçiniz. The Fine Print'de yer alan hiçbir içerik Gökçe Avukatlık Ortaklığı'nın yazılı izni olmaksızın çoğaltılamaz ya da uygun bir şekilde kaynak olarak gösterilmeksizin yayınlanamaz. İçeriğin doğruluğunu sağlamak için gereken tüm çaba gösterilmiş olmasına rağmen, Gökçe Avukatlık Ortaklığı içeriğin doğruluğunu garanti etmemektedir ve burada yer alan bilgilerdeki herhangi bir hata veya söz konusu bilgilere güvenilmiş olması dolayısıyla sorumlu tutulamaz. The Fine Print Gökçe Avukatlık Ortaklığı müvekkileri için hazırlanmıştır ve büronun müvekkileri dışındaki dolaşım olasılığı reklam olarak yorumlanamaz.